

Virtueel debatteren. Een korte reactie op de “repliek” van Marc Reynebeau

Twee van de opmerkingen van de inzender zijn zonder meer feitelijk correct: deze betreffende de tekst van de kaft en de tyfout bij het citaat.

De andere verwijten zijn m.i. een soms gedeeltelijke, soms totale verdraaiing van de inhoud van de recensie. De meeste argumenten om het boek niet wetenschappelijk maar emotioneel te noemen (bijvoorbeeld betreffende het ‘uni-paradigmatisch’ denken), kaatst de auteur daarbij gewoon terug, zonder ze te beantwoorden.

Om hierop te antwoorden is meer ruimte nodig dan voorzien werd. Daarenboven kan dit enkel door ofwel de reeds in de recensie aangehaalde argumenten te herhalen, ofwel door middel van een oratio pro domo – want de auteur speelt geregeld de man, niet de bal. Dit lijkt in het eerste geval overbodig en in het tweede geval hoogstens voor de twee antagonisten (misschien) interessant. De auteur schakelt trouwens in feite elke verdere discussie reeds op voorhand uit, want volgens hem is de recensent ofwel van kwade wil ofwel zich niet bewust van het bord voor zijn kop.

Nochtans bewijst het ASEN-tijdschrift *Nations and Nationalism* dat over nationalisme ook zonder verbale mannetjesputterij kan gedebatteerd worden (zie bijvoorbeeld in het laatste nummer de fundamentele, soms scherpe, maar steeds hoffelijke pennetwist tussen Ernst Gellner en Anthony Smith – jg. 2, 1996, nr. 3, pp. 357-388).

Helaas is in dit geval echter het enige wat de geïnteresseerde lezer kan aangeraden worden het boek en vervolgens de recensie te lezen, en zelf een oordeel te vormen. Of beter nog: de discussie in een breder kader plaatsen door er bijvoorbeeld de nieuwe publicatie van KUB-hoogleraar Eric Defoort (*Het klauwen van de historicus*, Antwerpen, 1996) op na te slaan.

LUC BOEVA

DE ROEST D'ALKEMADELAAN 12, B-2600 BERCHEM-ANTWERPEN